

# **Hyrnsalmen tuulivoimayleiskaavaa koskevan palautekyselyn tulokset**

# Sisällysluettelo

---

Hyrnsalmi tuulivoima-alueena .....	3
Selvityksen tavoitteet .....	4
Kyselyn toteutus .....	4
Kyselyn vastausten kuvaus .....	5
Vastajat .....	5
Yleinen suhtautuminen .....	6
Tuulivoiman vaikutukset .....	7
Tuulivoiman lisääminen Hyrnsalmella .....	9
Vapaa palaute .....	10
Hyrnsalmen kunnan kehittäminen .....	11
Johtopäätökset .....	12



## Hyrnsalmi tuulivoima-alueena

---

Hyrnsalmen kunta on edistämässä tuulivoimarakentamista kunnan alueella. Tähän tarkoitukseen on käynnistetty tuulivoimayleiskaavahanke kunnanhallituksen päätöksellä 26.1.2021, tarkoituksenaan laatia strateginen tuulivoimayleiskaava joka selvittää kunnan tahtotilaa tuulivoiman lisäämiselle potentiaalisille alueille sekä mahdollisen lisärakentamisen yhteensovittamista muiden kunnalle tärkeiden osa-alueiden kanssa.

Hyrnsalmella on jo olemassa oleva tuulivoimapuisto Kivivaara-Peuravaaran alueella(kartta), joka sijaitsee Hyrnsalmen ja Suomussalmen kuntien rajalla. Kyseistä hanketta tehtäessä tehtiin Ympäristövaikutusten arviointi (YVA)-menettely, ja hankkeen kaavoitus mahdollistaa 33-42 tuulivoimalan rakentamisen alueelle. Tällä hetkellä hankealueella on toiminnassa 30 tuulivoimalaa, joiden kärkikorkeus on 210 metriä maanpinnasta ja yksikköteho 3 megawattia. Laajemman tuulivoimarakentamisen edellä kunta on tekemässä tuulivoimakaavaa, jotta pitemmän aikavälin suunnitelmat ja kaavoitukset ovat mahdollisimman hyvin selvillä sekä kunnan johdossa että kuntalaisilla itsellään.

Tuulivoimahankkeet ovat Hyrnsalmen kunnanhallituksen mukaan merkittävä asia kunnantaloudelle. Niillä voidaan nostattaa kunnan imagoa sekä asuinpaikkana että matkailukohteena, ja energialähteenä tuulivoima on huomattavasti vihreämpi ja ympäristöystävällisempi vaihtoehto kuin perinteiset fossiiliset energialähteet. Hyrnsalmen

kunta on myös saanut erityisavustuksen Ympäristöministeriöltä (dnro VN/21103/2020-YM-3, 4.11.2020) tuulivoimakaavan laatimiseksi. Erityisavustus on osa Ympäristöministeriön laajempaa valtakunnallista ohjelmaa tuulivoimarakentamisen edistämiseksi koko maassa.

## Selvityksen tavoitteet

Tämän selvityksen tavoitteena oli kartoittaa kuntalaisten mielipiteitä, ajatuksia ja asenteita tuulivoimaa kohtaan Hyrynsalmea ajatellen. Selvityksessä kysyttiin sekä jo olemassa olevan Kivivaara-Peuravaaran tuulivoimapuistosta että mahdollisista uusista kaavoitusalueista. Tarkoituksena oli saada hyvä yleiskuva siitä, miten kunnassa jo viitisen vuotta ollut tuulivoimahanke on vaikuttanut kuntalaisten elämään eri saroilla, ja samaten selvittää mitä ajatuksia, huolia ja kommentteja mahdolliset uudet hankkeet uusilla alueilla herättävät kuntalaisissa.

Kunnan alueen kattavalla tuulivoimayleiskaavalla on myös tarkoitus selkeyttää asiaan kuuluvat intressit, kaavoitukset, ja toimijat kaikille osapuolille, kuntalaiset mukaan lukien. Tämän selvityksen taustalla onkin tarve tuoda kuntalaisia mukaan osaksi tuulivoiman tulevaisuutta Hyrynsalmella. Hankkeiden onnistuminen nojaa osallaan niiden yleiseen hyväksyntään ja kuntalaisten tyytyväisyyteen.

Kesän 2022 aikana on mahdollisesti tarkoitus teettää toinen, laajempi kysely kuntalaisille samasta aiheesta.

## Kyselyn toteutus

Kysely teetettiin Webropol-palvelun kautta. Kyselyn linkki julkaistiin kunnan verkkosivuilla ajankohtaista-osiossa sekä myös sosiaalisessa mediassa 9.3.2022. Julkaisujen yhteydessä kannustettiin kuntalaisia osallistumaan selvitykseen. Vastauksia vastaanotettiin 10.4. saakka.

Kysely teetettiin nimettömänä.

Selvityksessä oli yhteensä 34 kysymystä, jotka voi jakaa seuraaviin osioihin:

1. Vastaaajan taustatiedot
2. Mielipiteet/kokemukset olemassa olevasta tuulivoimasta Hyrynsalmella
3. Tuulivoiman lisääminen Hyrynsalmella

Suurimmassa osassa kysymyksiä oli valmiit vastausvaihtoehdot, jotka olivat monivalinta-, luokittelu-, tai liukukytkinmallisia. Lisäksi kyselyn lopussa oli joitakin avoimia kysymyksiä.

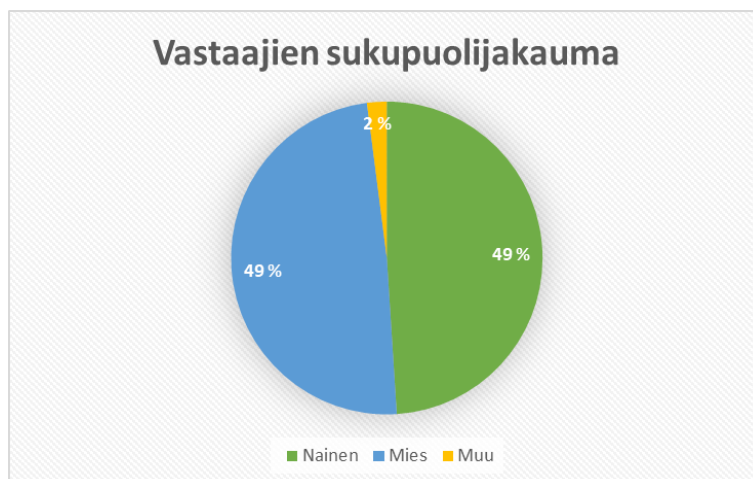
# Kyselyn vastausten kuvaus

---

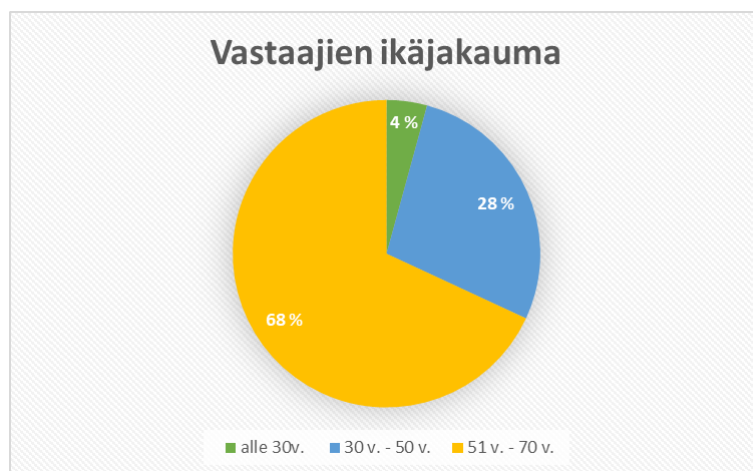
## Vastaajat

Vastaajia kyselyssä oli 50 kappaletta, joka vastaa noin 2% kunnan väestöstä. Toivottavaa olisi, että jos lisäselvityksiä tehdään, saataisiin suurempi joukko vastaajia laajemman mielipiteen ja asenteiden saamiseksi.

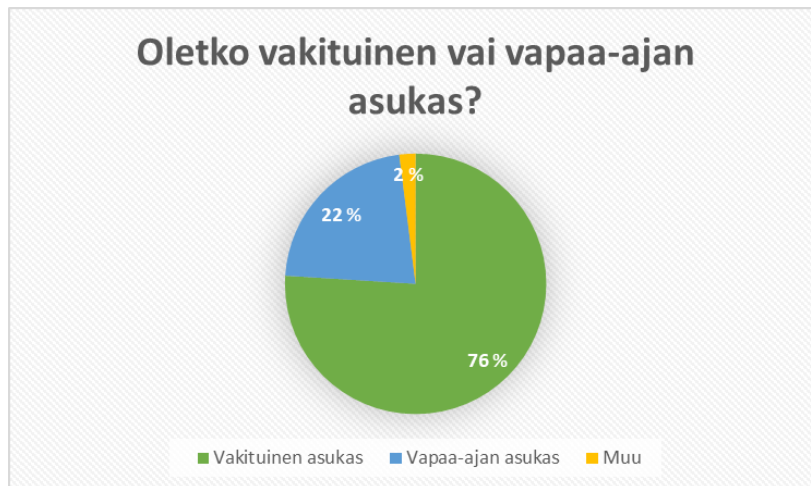
Sukupuolijakauma vastaajissa oli tasainen (kaavio 1). Vastaajien ikäjakauma heijastaa osaltaan kunnan ikäjakaumaa, tosin iäkkäimpien ikäryhmä onkin ehkä hieman yliedustettuna. Noin kolme neljästä vastaajasta oli vakituinen kunnan asukas, ja yksi neljästä vapaa-ajan asukas. Kiinteistön Hyrynsalmella omistavia oli myöskin noin kolme neljästä vastaajasta.



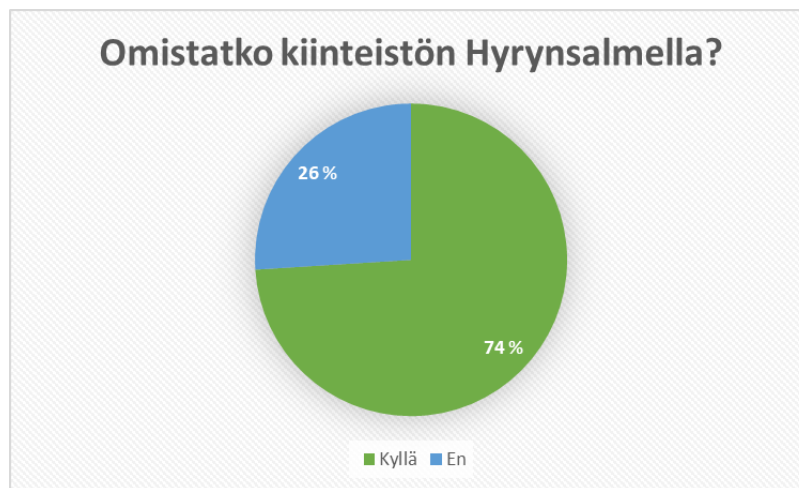
Kuva 1. Vastaajien sukupuolijakauma.



Kuva 2. Vastaajien ikäjakauma



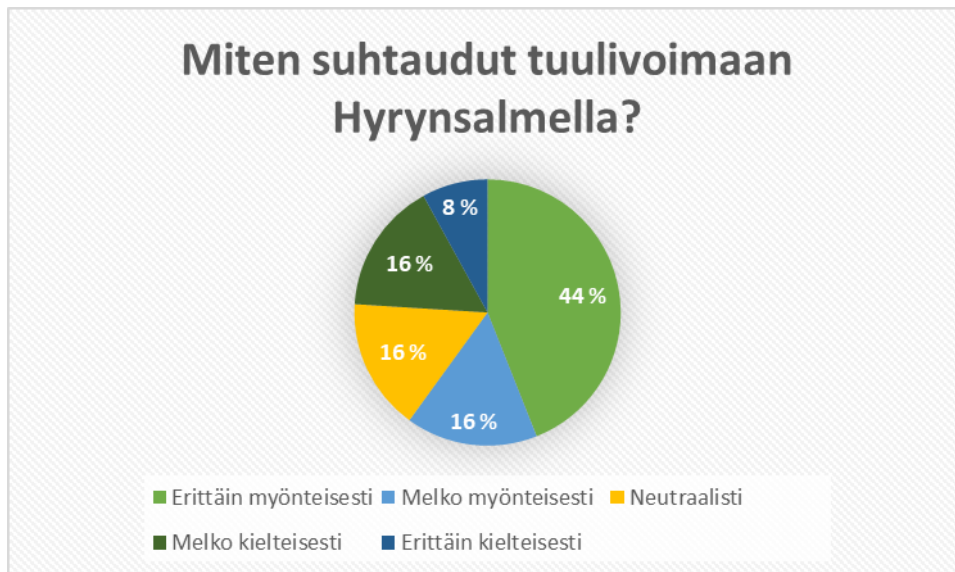
Kuva 3. Vastaajien rooli Hyrynsalmella.



Kuva 4. Vastaajien kiinteistön omistus.

## Yleinen suhtautuminen

Yleinen suhtautuminen tuulivoimaan Hyrynsalmella vaikuttaa olevan varautuneen myönteistä. Suurin osa vastaajista suhtautuu tuulivoimaan joko myönteisesti tai neutraalisti, ja vain 24 % vastaajista näki asian kielteisenä (kuva 5).



Kuva 5. Vastaajien suhtautuminen tuulivoimaan.

Monivalintakysymyksiä ja vapaita vastauksia verratessa tuli ilmi eriävyyksiä. Monivalintakysymyksissä asenteet vaikuttivat olevan myönteisempiä tai vähintään neutraaleja; vapaisissa vastauksissa taas tuli ilmi vahvempia negatiivisia mielipiteitä asiaan. On kuitenkin tärkeää ottaa huomioon, että vapaisiin kysymyksiin vastasi keskimäärin vain puolet vastaajista, joka osaltaan selittää eriävyyksiä. Neutraalin tai lievästi myönteisen näkökulman tuulivoimaan omaavat eivät ymmärrettävästi kokeneet yhtä suurta tarvetta avautua mielipiteistään kuin erittäin myönteisesti tai erittäin negatiivisesti asian näkevät henkilöt.

Moni negatiivinen näkökulma oli myös varautunut ja sen johdosta negatiivinen; näiden näkökulmien pohjalta voisikin suositella laajempaa infokampanjaa, jossa kuntalaisia tiedotettaisiin tuulivoimasta ja siitä, miten kunta itse lähestyy tuulivoiman toteuttamista kunnassa.

Yleisesti ottaen voisi sanoa, että monivalintakysymysten vastaukset heijastavat laajempaa yleistä suhtautumista. Avointen kysymysten vastauksista taas löytyy vahvemmin asiasta puoleen tai toiseen mieltä olevien näkemyksiä: etenkin kielteisiä mielipiteitä sekä varautuneen neutraaleja näkökulmia ilmeni näissä suhteissa enemmän.

## Tuulivoiman vaikutukset

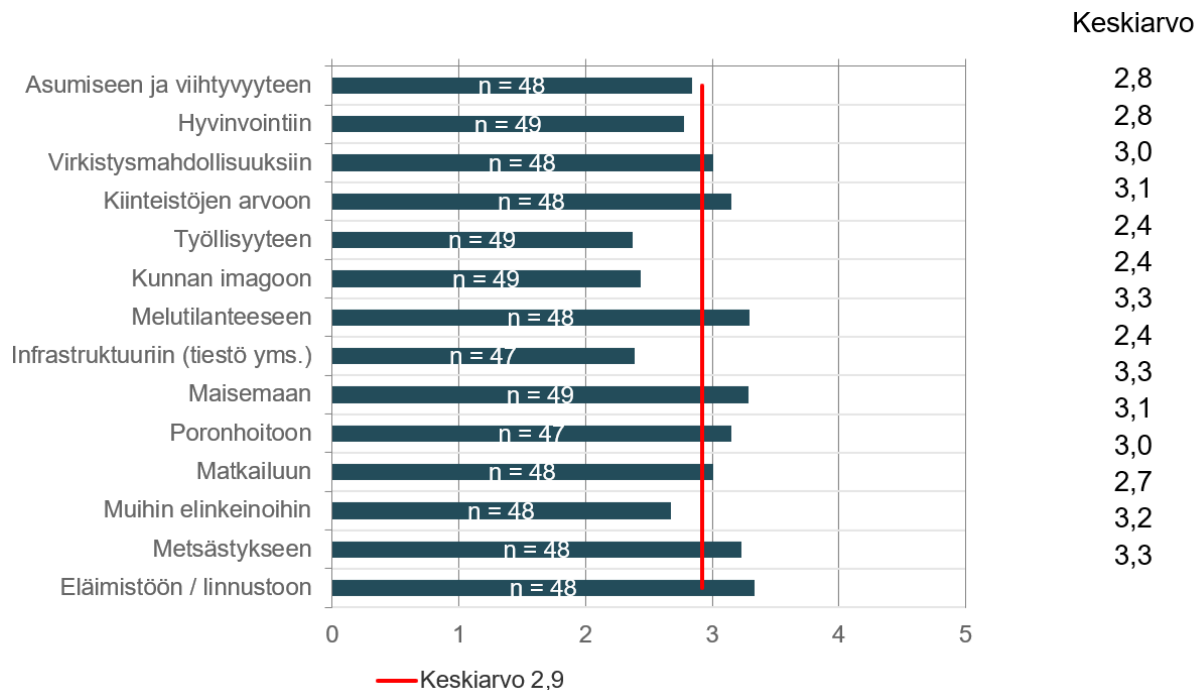
Kyselyssä kartoitettiin myös kuntalaisten kokemuksia jo olemassa olevan tuulivoimapuiston vaikutuksista seuraaviin osa-alueisiin:

- Asumiseen ja viihtyvyyteen
- Hyvinvointiin
- Virkistysmahdollisuuksiin
- Kiinteistöjen arvoon

- Työllisyyteen
- Kunnan imagoon
- Melutilanteeseen
- Infrastruktuuriin
- Maisemaan
- Poronhoitoon
- Matkailuun
- Muihin elinkeinoihin
- Metsästyksen
- Eläimistöön/linnustoon

Vaikutukset eri teemoihin nähtiin varsin neutraaleiksi, sillä jokaisen teeman kohdalla yleisin vastaus oli 3 (ei vaikutusta). Myönteisimmin tuulivoiman nähtiin vaikuttaneen kunnan imagoon, työllisyyteen ja infrastruktuuriin myönteisimmin. Kielteisimpään taittavat kokemukset taas kohdistuivat maisemaan ja melutilanteeseen.

Metsästyksen, matkailuun, eläimistöön/linnustoon ja poronhoitoon vastattiin keskimääräistä eniten neutraalisti, mikä todennäköisesti kuvastaa vastaajien oman suhteen puutetta kyseisiin osa-alueisiin. Aiheellista olisikin ehkä selvittää näiden toimijoiden mielipiteitä kohdennetuilla selvityksillä.



Kuva 6. Vastaajien näkemys Kivivaara-Peuravaaran tuulipuistoalueen vaikutuksista eri teemoihin. (1= erittäin myönteinen ... 5 = erittäin kielteinen).



Vastaajilta kysyttiin, onko jotain muita vaikutuksia, joita tulisi arvioida. Vastaajien mielipiteet jakautuivat kolmeen eri ryhmään: positiivisiin vaikutuksiin, negatiivisiin vaikutuksiin ja neutraaleihin mielipiteisiin.

Positiivisina vaikutuksina nähtiin tuulivoiman asema hyvänä työllistäjänä, joka tuo ”elämisen eväät” pieneen kuntaan. Tuulivoima nähtiin myös nykyaikaisena ja ilmastoystävällisenä energialähteenä, jonka rakentaminen ja oleminen kunnassa parantaa kunnan mainetta ja imagoa. Hiilineutraalius nostettiin tässä myös esille.

Negatiivisina vaikutuksina nähtiin tuulivoimapuistojen ja niiden ylläpidon vaikutukset luontoon, maisemaan, ja monimuotoisuuteen; kuten eräs vastaaja asian ilmaisi, ”ilmastonmuutoksen varjolla saadaan aikaan valtavaa luonnon tuhoa”. Myös itse voimaloiden käyttöiät, ylläpitävät yritykset sekä niiden tuottamat jätteet mietityttivät. Terveysvaikutukset nousivat myös esille, melu- ja välkehaittoja toivottiin kartoitettavan kunnolla. Teleliikennehaitat ja voimaloiden vaikutukset antenni-tv:n vastaanotto huoletti myös; mahdollisten häiriöiden korjaaminen ei saisi olla asukkaiden ongelma. Eräs vastaaja myös huomautti, että puistoja ollaan selvästi suunnittelemassa vain yhdelle puolen kuntaa, jonka voi olettaa merkitsevän sitä, että haittoja tiedetään tulevan ja niitä pyritään keskitettävän — kuntalaisten yhdenvertainen kohtelu oli kyseisellä vastaajalla huolenaiheena.

Neutraaleissa mielipiteissä nostettiin esille asioita, joita toivottiin pidettävän mielessä. Muun muassa asukkaiden mielipiteiden huomiointi koettiin tärkeänä. Eräs vastaaja myös peräänkuulutti asianmukaista menettelyä, tarkkaa sijainnivalintaa ja suunnittelua haittojen minimoimiseksi edellytyksenä tuulivoimahankkeille.

50 vastaajasta 18 vastasi tähän kysymykseen.

## Tuulivoiman lisääminen Hyrynsalmella

Suurin osa selvityksen kysymyksistä käsitteli tuulivoiman mahdollista lisärakentamista Hyrynsalmella ja sen mahdollisia vaikutuksia.

Suurin osa vastaajista puolsi tuulivoiman lisärakentamista Hyrynsalmella. Tätä näkökulmaa heijastivat myös muutkin vastaukset, kuten yllä jo mainittu.



Kuva 7. Vastaajien suhtautuminen tuulivoiman lisäämiseen Hyrynsalmella.

Vastaajilta kysyttiin avoimessa kysymyksessä myös, mille alueille tuulivoimaa voisi rakentaa lisää. Vastaukset sijoittuivat karkeasti viiteen eri luokkaan:

- Ei mihinkään (1)
- Syrjään tai kauas asutuksesta, esimerkiksi Kivivaara, Peuravaara (2)
- Moisiovaaraan (4)
- Ukkohallan läheisyyteen (2)
- Jo rakennetuille tai kaavoitetuille alueille (7)

50:stä vastaajasta 16 vastasi tähän kysymykseen.

## Vapaa palaute

Vapaalle palautteelle tuulivoimasta tai sen mahdollisesta lisäkaavoittamisesta oli myös oma osionsa. Kuten edellä, nämäkin vastaukset jaettiin kolmeen ryhmään:

- positiiviset palautteet
- neutraalit palautteet
- negatiiviset palautteet

Positiivisessa palautteessa toistettiin paljon samoja näkemyksiä, kuten jo aiemmissa kysymyksissä: tuulivoiman koetaan olevan nykyaikaa ja hyvä energiamuoto, jolle olisi vielä tilaa Hyrynsalmella. Harkitusti toteutetut hankkeet nähtiin tervetulleina, samoin tasapuolisuutta korostettiin.

Neutraaleissa palautteissa annettiin laajalti erilaisia edellytyksiä tuulivoiman lisäkaavoittamisesta Hyrynsalmella. Luontoa ei saa pilata, ja sijoittelu saisi olla harkiten valittua siten, ettei kaikkia "ilmansuuntia pilata". Myös tuulivoiman vaikutuksista tulisi olla enemmän tietoa, ja sitä pitäisi tutkia. Elinkaaren loppupään suunnittelua toivottiin. Matkailua tuulivoima ei saisi haitata.

Negatiivisissa palautteissa nostettiin eniten maisemien tärkeys ja se, miten vastaajien mielestä tuulivoimalat pilaavat maiseman. Eräs vastaaja huomautti TV-22-kaavan rajojen olevan vääriä, yksityismailla ja esimerkiksi rantakaavojen kohdalla väärillä paikoilla; tähän asiaan tulisi ehdottomasti perehtyä. Tuulivoimalat nähtiin myös meluhaittana ja yleisenä haittana asutukselle. Myös muiden toivoma sijoittelu syrjäseuduille sai osakseen kritiikkiä; eräs vastaaja koki, että tämänhetkinen kaavoitussuunnitelma syrjii syrjäseutujen asukkaita vahvasti.

## Hyrynsalmen kunnan kehittäminen

Selvityksen lopussa kysyttiin myös yleisesti kuntalaisten ideoita ja mielipiteitä kunnan kehittämistä. Tähän tulleet vastaukset jakautuvat suurin piirtein neljään seuraavaan ryhmään:

- Luontoon ja matkailuun liittyvät ideat
- Töitä ja elinvoimaa Hyrynsalmelle
- Lisää palveluita kuntaan
- Muut

Ryhmässä 1 mainittiin alueen kaunis luonto ja ideoitiin sen hyödyntäistä sekä matkailun alalla että kunnan asukkaiden käytössä. Matkailun edistämistä kannatettiin muutenkin; hyvinvointimatkailua ja greencare-toimintaa puolsivat parikin vastaajaa. Yleisestikin luontoarvot näkyvät olevan kaikille vastaajille tärkeitä, sekä myös hiljaisuus: hiljaisuuden ja puhtaan luonnon nähtiin olevan Hyrynsalmen valtti, jota pitäisi hyödyntää enemmän kunnan kehittämisessä.

Ryhmässä 2 toivottiin lisää töitä ja elinvoimaa Hyrynsalmelle. Lisää yrittäjiä, yrityksiä, ja lisää tukea näille kunnan puolesta. Elinkeinoelämään pitäisi panostaa, vaikkapa tekemällä lisää kuntamarkkinointia, joka toisi lisää investointeja. Yhteistyö kuntalaisten ja johdon välillä saisi myös olla sujuvaa. Kehityspuolelle toivottiin 'virkeämpää' porukkaa, jotta kuntaan saataisiin houkutelua nuoria ja muutenkin yleistä 'virkeyttä'.

Ryhmän 3 vastauksissa toivottiin palveluiden turvaamista ja parantamista, vaikka väki väheneekin. Jo olemassa olevia palveluita voisi parantaa, tai uusia voitaisiin tuoda.

Muissa vastauksissa oli enemmän yksilöllisiä näkemyksiä. Johdon muutoksista mainittiin, jotta olisi tilaa uusille ajatuksille. Kuntaa toivottiin myös kehitettävän modernisti ja monipuolisesti. Eräs vastaaja myös toivoi lisää yhteisöllisyyttä, perhemyönteisyyttä, ja huomautti että upeaa kunnantaloa saisi käyttää enemmänkin kuntalaisten yhteisöllisissä tapahtumissa.

# Johtopäätökset

---

Asukaskyselyyn vastasi 50 henkilöä. Otos ei ole kovin laaja, mutta antaa kuitenkin kohtuullisen hyvän kuvan Hyrynsalmen asukkaiden suhtautumisesta tuulivoimaan.

Yleisesti ottaen asukkaiden suhtautuminen tuulivoimaan on neutraalia. Suurin osa suhtautuu asiaan neutraalisti tai varovaisen myönteisesti.

Tuulivoiman hyödyt ja haitat tiedostetaan hyvin. Myönteisimmät vaikutukset liittyvät vastaajien mielestä työllisyyteen, imagoon ja infrastruktuuriin, kielteisimmät puolestaan luontoon, matkailuun ja poronhoitoon. Tuulivoima tuo hyötyjä ja on hyvä energian lähde, mutta sijoittaminen tulee suunnitella huolella ja arvioida vaikutukset riittävästi.

Vastaajien mielestä tuulivoiman lisärakentaminen sopii erityisesti jo rakennetuille tai kaavoitetuille alueille. Kunnan eri osien asukkaiden tasapuolinen kohtelu on usean vastaajan mielestä tärkeää.